

Centenar Paul Borcea

N. 10 iulie 1919, în Piatra Neamț - m. 23 septembrie 1992, la Iași. **Profesor universitar, botanist, zoolog, entomolog-malariolog, publicist.** Primii ani ai copilăriei îi petrece în pitoreasca așezare nemțeană, alături de părinții Ecaterina, casnică, și Panait Borcea, economist, dar cursurile școlii primare le începe la Buzău (1926-1930), unde tatăl său conducea, în calitate de director, Sucursala Băncii Naționale. La 11 ani rămâne însă orfan și e luat în îngrijire de familia unchiului, renumitul zoolog și profesor universitar Ioan Borcea, locuind alternativ la Bacău și Racova, unde își continuă și studiile gimnaziale. Sprijinit de acesta, în 1934 ajunge la Iași, unde devine, grație rezultatelor la învățătură, bursier al Liceului Internat (1934-1938) și are șansa să fie îndrumat de o pleiadă de profesori renumiți, așa cum au fost Theodor Bădărău, Mihai Carp, Ioan Lupu, August Scriban ș.a. Îndrăgind încă de mic natura, în mijlocul căreia se simțea în largul său, dar și fascinat de îndeletnicirea distinsului mentor, după absolvire se îndreaptă spre Facultatea de Științe a Universității Mihăilene (1938-1945), dovedind și aici că nu se teme de muncă și obținând rezultate de excepție, care au condus atât la amânarea serviciului militar, în 1940, cât și la încadrarea ca preparator, de la 1 ianuarie 1943, în postul rămas vacant în cadrul Laboratorului de Fiziologie Vegetală. După obținerea licenței, în 1945, cu *Magna cum laude*, a urcat toate treptele ierarhiei didactice, la 20 iunie 1946 fiind numit în postul de asistent (șef de cultură la Grădina Botanică), de pe lângă Facultatea de Științe a Universității „Cuza Vodă”, apoi, în funcție și de toanele diriguiților comuniști, în cele de lector (1954), conferențiar (1958) și profesor universitar (1963), la Iași, Constanța și București. În cei 35 de ani scurși de la absolvire și până la pensionare a avut, astfel, și alte atribuții, la 23 decembrie 1947 fiind numit suplinitor la catedra de Științe Naturale de la Seminarul „Veniamin Costachi”, la 22 mai 1948 a fost trimis ca entomolog la Stațiunea de Malarie din cadrul Serviciul Sanitar al județului Covurlui, în ianuarie 1949 a revenit la Iași, pe același post, la Stațiunea de Malarie de pe lângă Institutul de Igienă și Sănătate Publică, iar din 19 aprilie 1949, la secția Malarie și parazitologie, unde va lucra până la 30 aprilie

1951. Pe 6 decembrie 1949 e încadrat în postul de asistent la Laboratorul de Zoologia Nevertebratelor al Facultății de Științe Naturale, iar în ziua de 11 februarie 1960 e numit în postul de conferențiar titular provizoriu la Catedra de Zoologie a Facultății de Științe Naturale-Geografie. Un an mai târziu a fost numit director al Stațiunii Zoologice Marine „Prof. Ioan Borcea” de la Agigea și, concomitent, începând cu 5 august 1961, a fost delegat ca director al Institutului Pedagogic de 3 ani din Constanța. Numit inițial profesor suplinitor, la 1 octombrie 1963 devine profesor titular la disciplina Zoologie din cadrul Catedrei de Științe naturale și cunoștințe agricole și apoi rector, desfășurând în ambele instituții o bogată și susținută activitate științifică și de cercetare, axată îndeosebi pe studii de sistematică și fiziologie a insectelor, de fenologie și zoogeografie. Valorificând experiența de malariolog din Moldova, a continuat și aici să studieze evoluția fânțarilor transmisători de malarie, găsind metode noi de combatere a acestora și făcându-le cunoscute în *Analele științifice* ale Universității „Al. I. Cuza” și în paginile publicațiilor de specialitate. Preocupat cu preponderență de insecte, a studiat Homopterele și Heteropterele întâlnite în arealul românesc, descriind peste 50 de varietăți și specii de Coreidae, Diptere și Mallophage. Pe lângă fauna și flora marină studiată la Agigea, în Dobrogea a fost atras și de cunoașterea lumii animale, sens în care a colectat și examinat mai multe animale și păsări exotice, de la cameleoni și papagali la maimuțe, cu care a constituit primul Laborator de cercetare a psihologiei animale din cadrul Institutului Pedagogic din Constanța. Dedicându-se în exclusivitate învățământului, la 20 noiembrie 1963 a fost eliberat, la cerere, din funcția de director al Stațiunii Zoologice, iar la 30 septembrie 1970 și din cea de rector al Institutului Pedagogic, de la 1 octombrie transferându-se, inclusiv cu Laboratorul de cercetare, la Universitatea București, unde va activa ca profesor titular cu sarcini de cercetare științifică. Cum visul său a fost acela de a pune bazele unui parc zoologic, scop în care se documentase direct la parcurile zoologice din Berlin, Dresda, Hamburg, Paris, Praga și Varșovia, după doar trei ani petrecuți în Capitală revine la Iași, unde Universitatea

îl sprijină într-o primă fază, aprobând înființarea unui Vivarium în Parcul Expoziției din Copou. Oficialitățile n-au agreat însă această variantă, astfel că micul parc zoologic a primit un perimetru insuficient pentru necesitățile animalelor, în zona Bucium, acolo unde profesorul reușise să adune câteva zeci de lupi, vulpi, mistreți, păsări, maimuțe și o pereche de struți, unică în zona Moldovei. Obligat nu de puține ori să apeleze la bugetul propriu pentru a le procura hrana, cel ce câștigase încrederea vietăților și-a văzut în cele din urmă toată strădania risipită, o parte dintre ele murind iar altele fiind trimise spre alte parcuri din țară. A continuat însă cercetările, după ieșirea la pensie, în 1981, vorbind despre viața și psihologia animalelor ascultătorilor Postului de Radio Iași, unde a susținut rubrica săptămânală *Omul și Natura* până în ultima clipă a vieții. Membru al Societății Române de Științe Naturale și Geografie, al Societății Naționale pentru Ocrotirea Naturii și al The National Geographic Society din Washington (S.U.A.), a lăsat în paginile Analelor Universității „Al. I. Cuza” și ale revistelor o suită de studii ce ar merita adunate într-o carte, între care amintim *Bionomia și economia raselor locale de „Anopheles Maculeipennis”, Contribuțiuni la fauna Odonatelor din Moldova, Contribuțiuni la fauna Odonatelor din Maramureș, Contribuții la studiul preferințelor de hrană ale diferitelor specii din grupul „Maculeipennis”, Contribuții la studiul Malefagelor, păsărilor domestice și de vânat, Malaria* ș.a. În manuscris au rămas, de asemenea, aproape 550 de documente, între cele mai valoroase numărându-se amplul *Dicționar orientativ de biologie. Taxonomie. Numiri de specii, tipuri și colectivități*, un *Dicționar german-român de termeni din domeniul biologiei și zoologiei*, un *Dicționar spaniol-român de biologie (pentru traducători)*, studiile *Acțiunea DDT în corpusculul lui Golgi, Combaterea larvelor de cărăbuși în pepiniere și plantații, Heteroptere din Moldova, Manipularea maimuțelor sălbatice și consecințele sale fiziopatologice, Metodica și tehnica cercetărilor ihtiopatologice, Păsările răpitoare din Dobrogea și situația lor actuală, Regimul alimentar ideal pentru o viață mai lungă*, o bogată corespondență. ►